

(TOO MUCH) TUMAČENJA

AUTOR

Trajno devastiranje prostora

Autor teksta: **Dejan Bojović**, dipl. ing.

Srpska asocijacija za rušenje, dekontaminaciju i reciklažu

Broj divljih deponija je udesetostručen, samim tim i količine materijala na njima. Izvođači radova nemaju licence (sertifikate) za ove delatnosti, pa i sami operateri nemaju nikakvu kvalifikaciju za obavljanje delatnosti

“

Premeštanjem industrijskih zona iz gradskog jezgra kvalitet života se nije podigao. Postao je još gori. Na tim mestima su izgrađeni ogromni stambeno-poslovni prostori koji su počeli da „jedu“ normalno funkcionisanje građana, bez ikakvog izgrađenog prostora za šetnju, parkiranje

Sagledavajući današnju situaciju u okviru namernog menjanja identiteta i prepoznavanja grada i gradova, iz razloga uklanjanja objekata koji su ga činili posebnim, radi izgradnje novih viših plastificiranih objekata koji se na prvi pogled prepoznaju po jeftinoći i koji nemaju nikakvo obeležje za trajanje. Te odlike su se izgubile u tome da se živi od danas do sutra kao nametnutom načinu. Premeštanjem industrijskih zona iz gradskog jezgra kvalitet života se nije podigao. Postao je još gori.

Na tim mestima su izgrađeni ogromni stambeno-poslovni prostori koji su počeli da „jedu“ normalno funkcionisanje građana, bez ikakvog izgrađenog prostora za igru, šetnju, parkiranje. Poenta je i način na koji su takvi prostori građeni, odnosno uklanjani, rušeni. Koliko je opasnih materija otišlo u vazduh, gde je otišlo kontaminirano tlo, gde je završio sav taj materijal, kuda je prolazio, ko je to radio, za koga, ko je vršio kontrole takvih gradilišta jer ih ni danas ne vrše? **Toliko pitanja, a odgovora nigde.** Konstatovano je da za te vrste radova ne postoje licence, od projektovanja do izvođenja. Kako je moguće da toga nema u našem zakonodavstvu?

Postavljaju se logična pitanja čiji je to zabran i ko ga štiti jer se već godinama radi nešto što niko ne kontroliše?

Imamo i nova rešenja tipa **REKONSTRUKCIJA** koja u prevodu znači totalno uklanjanje objekta, ili **REGENERACIJA** što takođe znači da je objekat nestao u prašini i dimu.

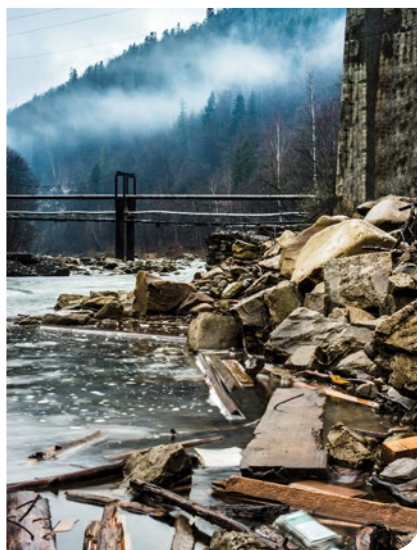
Takvih primera je sve više i postaju novouspostavljeno nepisano pravilo. Tako se uklanjaju pruge, kuće, zgrade, gotovo sve za šta se pojavi interes. **JAVNI ILI PRIVATNI svejedno je, isto se tretira.** Planovi se prave po potrebi, a sve ostalo je igra brojeva i datuma. **Skrivaju se projekti, planovi od javnosti zbog zaštite, koga ili čega vreme će pokazati.**

Šteta koja se pravi ovakvim načinom rada ili ne rada je već ogromna, i tiče se javnog zdravlja, bezbednosti ljudi, uništavanja infrastrukture (putne i svake druge), uništavanje priobalja i svake druge slobodne površine za istovar đubreta **čime se remeti priroda i zagađuje vazduh, voda, zemlja.** Sav ovaj kaos se pospešuje od donosilaca odluka i birokratije koja te i takve odnose pravi samo zarad ličnih interesa i profita ne razmišljajući o stvarnim potrebama društva i budućih vremena, smatrajući da budućnosti i nema, ili će je samo oni imati.

“

Imajući u vidu zakonsku regulativu koja trenutno postoji svedoci smo nepoštovanja iste gde se na flagrantan način krše sve norme zaštite pre svega građana, prirode, životinja konstatujući da se svi moraju inovirati, približiti i uskladiti sa onima koje već postoje u svetu

Imajući u vidu zakonsku regulativu koja trenutno postoji svedoci smo nepoštovanja iste gde se na flagrantan način krše sve norme zaštite pre svega građana, prirode, životinja, konstatujući da se svi moraju inovirati, približiti i uskladiti sa onima koje već postoje u svetu.

Neverovatno je da smo i bez postojanja industrije **toliko zagađili vazduh, zemlju, vodu ne čineći ništa kako bismo to ispravili i učinili život kvalitetnijim.**

Svedeni smo na puko življenje, kao u košnici, živeći u betoniranom prostoru bez zelenih površina, dižući objekte u vis sa sve manjim razmakom između njih na svakoj lokaciji uzurpirajući pripadajuće zemljište objektima, zakonskim igrarijama i čestim menjanjem istih. Primećujemo vidnu eskalaciju rušenja objekata, simbola, bez ikakve zakonske regulative na način koji se može izjednačiti sa bombardovanjem i granatiranjem, koji čine život u takvim prilikama nepodnošljivim.

Kakvi su ciljevi tih radnji tek ćemo videti, ali su sve prilike, odnosno neprilike da se svode na određeni lični profit i interes jer kako drugačije tumačiti činjenicu da se ti javni objekti na volšeban način prebacuju u ličnu imovinu.

Tada nastupaju ti lepi nazivi urbanih regeneracija, renesanse graditeljstva, menjanja razglednica gradova, novih tendencija, skupih kvadrata, koju ne prati ništa od infrastrukture,

“

Dok bogatije zemlje čuvaju svoje resurse, mi ih uništavamo na više načina. Prvo u kamenolomima, šljunkarama, koje punimo otrovom, mešanim opasnim otpadom raznih karakteristika koje više niko i ne ispituje

već se sami ugušujemo od saobraćaja, kanalizacije... ali imamo tržne centre, jer to nam treba, trebaju nam nova pravila življenja, rada, odmora. Menjaj navike jer si na to prisiljen činjenjem onih koji sve znaju i koji misle umesto tebe. **Šta će ti glava osim za ukras i potpis, i naravno plaćanje.**

Toliko toga je srušeno, cena toga rada je nepoznata, iskorišćenje toga je nula, šteta je ogromna, nemerljiva i meri se u milijardama, mada jedan ljudski život je vredniji od svakog novca. **Da li je u realnosti to tako, ne bi se reklo.**

Ovde se ne gradi, ovde se ruši. Ogroman prostor je trajno devastiran činjenjem povezanih činilaca na destrukciji urbanog prostora na teritoriji cele zemlje. Najočiglednije je u najvećim gradovima jer je tu i zagađenje najveće, a uzrok su i **izvođenja građevinskih radova na ovaj i ovakav način.** Prevara i laž se više ne mogu sakriti, tepih je mali da pokrije količine đubreta koje nastaje takvim radovima, počev od projektne dokumentacije do krajnjeg ishodišta, a to je plodno zemljište u okolini naseobina. **Koga briga za to.**

Dok bogatije zemlje čuvaju svoje resurse, mi ih uništavamo na više načina. Prvo u kamenolomima, šljunkarama, koje punimo otrovom, mešanim opasnim otpadom raznih karakteristika koje više niko i ne ispituje. **Radove izvode sumnjive firme bez vidnih oznaka upitnog znanja i zvanja, struka i ne postoji, odnosno, lepo naplaćuje svoje učestvovanje u neregularnim uslovima.**

Uništavamo kvalitetne i zdrave materijale, ugrađujući loše, stvarajući planine otpada ne mareći na njihov uticaj, ne samo na prirodno okruženje već i na ekonomiju. **Lako se naprave divlje deponije, to ništa ne košta, uklanjanje košta i gde ga odneti, jer on ima svoju količinu i zauzima prostor.**

Pitanje je koliko sve to košta i ko će sve to platiti? Da li je ovo deo pripremnih radova, tendera, projektnih zadataka, upravljanja otpadom? Čija je to briga, tema? Za sve ovo vreme vidimo ničija. Ostavljeno da stoji, kompromitovano, od svih i stavljeno na leđa građana da ga nose svakodnevno, jer gradnja je važna, ona se vidi a ovo se krije, sakriva, čuti se o tome. Veličina zatrovanih prostora je znatno veća od sve gradnje. To je barem lako videti. To je pečat na sva nova naselja i objekte, to ih krnji i ruši sliku o njima, jer je to što ostaje iza njih, pustinja, svetleća.

“

Veličina zatrovanih prostora je znatno veća od sve gradnje. To je barem lako videti. To je pečat na sva nova naselja i objekte, to ih krnji i ruši sliku o njima, jer je to što ostaje iza njih, pustinja

Načini na koji se to radi su flagrantna kršenja prava na život i rad, **gde se ne vodi računa o osnovnim postulatima života**. Nema razgovora, diskusija, sučeljavanja, iznošenja argumentacija. **Svodi se na silu ne na snagu, na silu ne na znanje, bez ikakve prakse i primene**. Tako nestaje jedan grad i nastaje mesto, istog imena.

Ono što je bilo naše sada je tuđe. Otpad je zasnagda naš, devastirani prostor je naš, građevine su tuđe. Nas je sve manje, otpada koji se uopšte neiskorišćava sve je više, koji nas sve više guši, davi.

Svi ti silni metali, betoni, cigle, staklo, drvo možda je neko i iskoristio, opasni materijali su i dalje oko nas i u nama. Previše ga je u objektima, u vazduhu, na njivama i pored reka.

Ne trebaju nama ovolike zgrade, nama treba human i zdrav prostor da živimo i radimo. Tražeći uzroke sa sagledavanjem posledica došlo se do odgovora koji se čini prepoznatljivim i govori o ispunjenju forme u smislu kako-takve dokumentacije bez zadovoljenja sadržaja koji je opterećen praznim nabranjima. Kao da nikome nije u interesu da ova tema postane društveni interes, jer ima li šta lepše od toga da otpadni materijal ne bude otpad, smeće, već sirovina za dobijanje novog proizvoda? Pravilni postupci rada od pregleda objekata, kako bi se utvrdila opasnost ili ne materijala u njemu, preko projekta koji bi definisao tehnologije rada, plana pravilnog rukovanja i vođenja materijala do njegovog tretmana, organizacijom samog ophođenja prema materijalu postojanjem obučanih lica na gradilištima su osnov, temelj svake industrije, rukovodeći se u vremenu i prostoru u kojem sada živimo.

“

Otpad je zasnagda naš, devastirani prostor je naš, građevine su tuđe. Nas je sve manje, otpada koji se uopšte neiskorišćava sve je više, koji nas sve više guši, davi

Stvorena je nova oblast delovanja i rada, sve što se dešavalo ranije je samim tim bilo pogrešno i pogubno, što iziskuje nova lica, nova zanimanja, posebne uslove koji se moraju u hodu stvarati kako bi se postigao zadati cilj - **minimum 70 % reciklaže otpadnih materijala iz postupaka rušenja i gradnje**. Nije ovo „papir više u građevinskom sektoru“, ovo je pomoć sektoru kroz reupotrebu materijala i smanjenje troškova.

Vapaj za mestima za skladištenje ove vrste materijala nije stigao do odgovornih u lokalnoj samoupravi, koji i dalje izdaju saglasnosti na Planove za upravljanje otpadom bez takvih mesta, i naravno uputstvima za izradu istih bez ikakvog predznaka o ovoj oblasti, bez ikakve edukacije, kako njih, tako i autora istih. Rezultati su pogubni. Olako izdavanje saglasnosti na Planove za upravljanje otpadom od rušenja i građenja nije pomoć građevinskoj industriji već bi se moglo bolje reći **Damoklov mač**.

“ Broj divljih deponija je udesetostručen, samim tim i količine materijala na njima. Izvođači radova nemaju licence (sertifikate) za ove delatnosti

Kako više ne bismo tumačili zakonska i podzakonska akta bolje bi bilo da ih primenjujemo i kroz primenu menjamo propise. To bi bio normalan put ka usklađivanju propisa i izvođenja. U tom kontekstu Srpska asocijacija za rušenje, dekontaminaciju i reciklažu je već napravila bazu kompanija izvođača, pripremila određene jedinice lokalnih samouprava da zakonski definišu ove aktivnosti na svojoj teritoriji, i najvažnije, uz pomoć nauke i privatne inicijative napravila više gotovih proizvoda spremnih za ugradnju. **Edukaciju sprovodimo u kontinuitetu i već smo napravili više zanimanja za industriju rušenja,** dekontaminacije i reciklaže, kao i specijalizacije inženjerskog kadra.

Drugim rečima, oni kojima je obaveza da vode računa o čovekovoј okolini je na ovaj način najviše i zagađuju ne videći šta čine.

Broj divljih deponija je udesetostručen, samim tim i količine materijala na njima. Izvođači radova nemaju licence (sertifikate) za ove delatnosti, pa i sami operateri nemaju nikakvu kvalifikaciju za obavljanje delatnosti.

Na nesreću, ranije smo imali „tiha“ uklanjanja objekata vikendom, sada je to svakodnevno i što bi se reklo „ozakonjeno“ jer ne postoji odgovornost, nema kontrole i iz toga proizilazi niz kaznenih mera, narodski rečeno - vuk sit i sve ovce na broju.

Koliko štete se nanosi ovakvim tumačenjem zakonskih rešenja još niko nije izračunao, **dok se dobro oseća i vidi šteta u svim oblicima života i rada.**

“

Na nesreću, ranije smo imali „tiha“ uklanjanja objekata vikendom, sada je to svakodnevno i što bi se reklo „ozakonjeno“ jer ne postoji odgovornost, nema kontrole

